

Kring rond Krop

In de fraaie Jugendstilvilla Rams Woerthe in Steenwijk, inmiddels centrum voor de bestudering van het werk van Hildo Krop, die in die stad geboren is, vindt een tentoonstelling plaats met werk van tien leden van de Nederlandse Kring van Beeldhouwers (NKvB). Het is een voorproefje van de activiteiten die in 2018 gaan plaatsvinden naar aanleiding van het honderdjarig bestaan van de Kring. Dan zal er (onder meer) in elke Nederlandse provincie een ledenexpositie worden georganiseerd.

Door Geraart Westerink

In 1918 werd de Nederlandse Kring van Beeldhouwers opgericht. Tot de eerste leden behoorden onder meer Mari Andriessen, Hildo Krop, Joseph Mendes da Costa, Tjipke Visser en Oswald Wenckebach. Het was een tijd dat het aantal Nederlandse beeldhouwers beperkt was, zeker in vergelijking tot het aantal kunstenaars in andere disciplines. Velen van hen waren (deels) afhankelijk van opdrachten, onder meer voor bouwsculptuur. Een betere organisatiegraad versterkte de positie van de beeldhouwers, die vaak moeilijk rond konden komen. Maar ook het sociale aspect speelde een rol. De oprichting ging gepaard met heftige emoties. Dat tumultueuze verenigingsleven bleef gedurende de volgende eeuw een belangrijk kenmerk van de Kring, die hoogte- en dieptepunten doormaakte. Desondanks lijkt de vereniging momenteel springlevend en op overtuigende wijze een eerbiedwaardig jubileum te bereiken. De situatie in de Nederlandse beeldhouwkunst is in de tussentijd ingrijpend veranderd. Het aantal professionele beoefenaren ervan is sterk gegroeid. De uiterlijke verschijningsvorm is nog heterogener geworden, alleen al door de introductie van talloze nieuwe materialen en technieken. Waren in 1918 de meeste belangrijke beeldhouwers aangesloten bij de NKvB, anno 2015 is dat minder het geval, al zijn er in totaal wel meer leden. De rol en invloed van de Kring in het kunstcircuit is kleiner geworden. Toch is de positie van de vakgroep nog immer kwetsbaar en blijven veel beeldhouwers de behoefte voelen in groepsverband te opereren, al is het als aanvulling op een actieve individuele eigen rol. Het collectieve optreden komt het meest prominent tot uiting in de door de Kring

Catharina van de Ven, Hildo Krop kamer met op de tafel: *Madonna Nera* en op de schoorsteen *Hybrid Male Power*, foto kunstenaar

georganiseerde exposities. De recente tentoonstelling in Rams Woerthe is daarvan een goed voorbeeld.

De setting

De prachtige villa Rams Woerthe aan de rand van het oude Steenwijker stadscentrum werd omstreeks 1899 gebouwd voor de steenrijke familie Tromp Meesters naar een ontwerp van bureau A.L. van Gendt en zonen. In 1917 werd het door de familie verkocht en kwam het in gebruik als gemeentehuis. Het is gebouwd als Gesamtkunstwerk en heeft behalve een schilderachtig uiterlijk ook een rijk interieur, met onder meer monumentale muurschilderingen van Co Breman, glas-in-lood ramen van Adolf le Comte en Willem Bogtman en figuratieve ornamenten van apen, hagedissen en andere dieren. Het ligt in een speciaal voor dit doel aangelegd park. Na nog enkele functieveranderingen is het inmiddels fraai gerestaureerde Rijksmonument een studiecetrum geworden voor leven en werk van Hildo Krop.

De tentoonstellingstitel *Hildo Krop, erven zonder testament*, lijkt voor meerdere uitleg vatbaar. Negatief gesteld zou het kunnen impliceren dat zijn nalatenschap zo overzichtelijk, schraal en onbelangrijk is dat er geen testament voor nodig is, wat natuurlijk niet waar is. Veel positiever is het uitgangspunt dat de invloed van Krop zo rijk en multi-interpretabel is dat het een ieder vrijstaat er uit te halen wat hem of haar bevalt. Dat laatste wordt duidelijk onderstreept door het getoonde, zowel door het werk van Krop zelf, als dat van de tijdelijke gasten.

Aan de tentoonstelling, die wordt vergezeld van een doelmatige, verzorgd uitgegeven brochure, doen tien Kringleden mee: Petra Boshart, Mieke Kleinendorst, Marina van der Kooi, Rob Schreefel, Eja Siepman van den Berg, Joep Struyk, Catharina van der Ven, Helen Vergouwen, Marcel van Zijp en Gonda van der Zwaag. Het is (mij) niet duidelijk welk criterium aan de selectie ten grondslag lag. Wel dat er weinig risico is genomen. Onder de 'uitverkorenen' bevinden zich veel gerenommeerde namen die kunnen bogen op een respectabel, gedegen oeuvre. Zij werken meestal op traditionele wijze met traditionele materialen, waarmee ze aansluiten bij de 'erfenis van Krop'. Maar waar Krop zich vooral

Rob Schreefel, foto Petra Boshardt

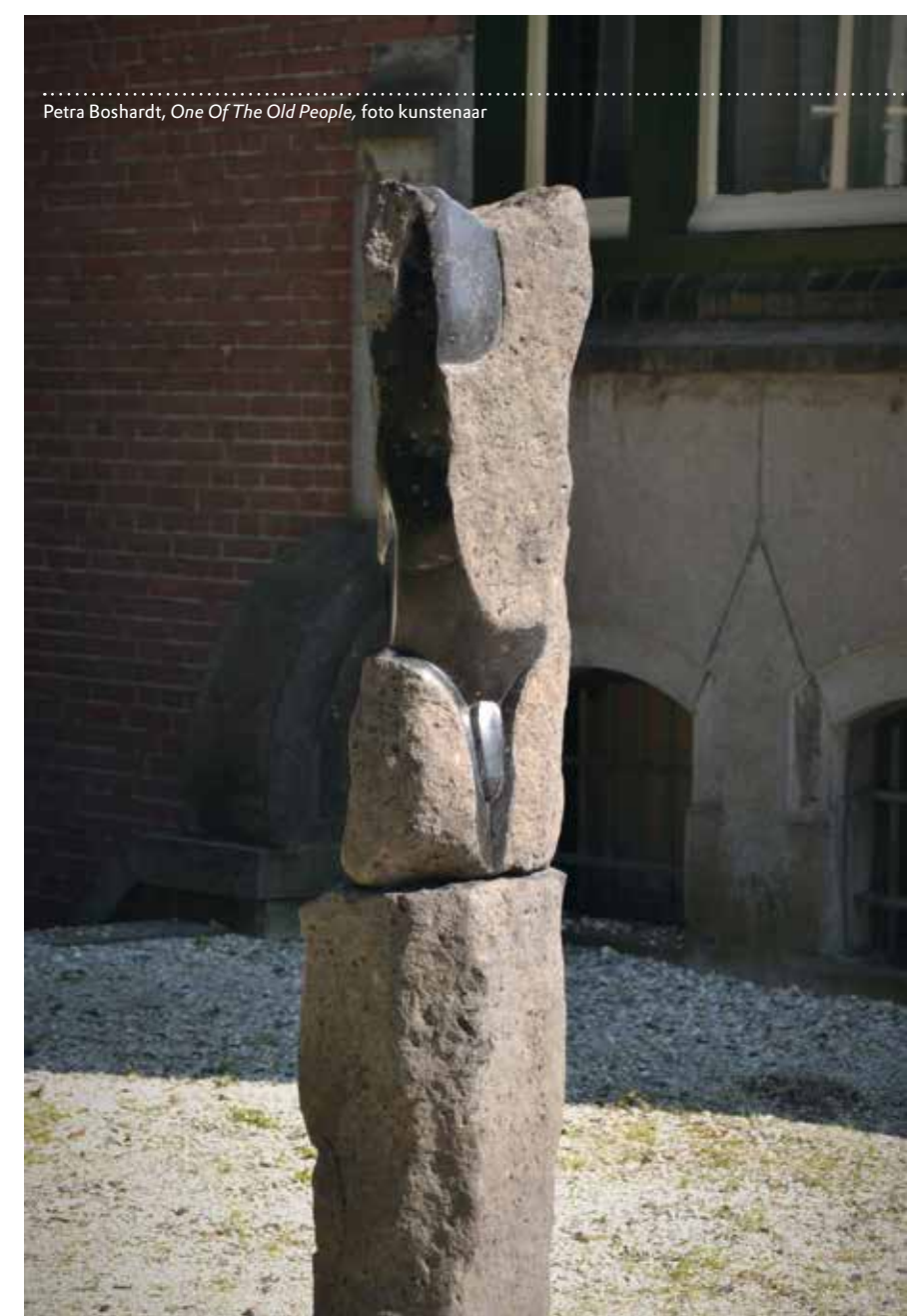
tot de figuratie 'beperkte', doorlopen zij het hele spectrum tussen abstractie en figuratie. Het getoonde werk is evenwichtig verdeeld tussen het huis en de omliggende buitenruimte. De meeste beeldhouwers zijn met twee tot drie werken vertegenwoordigd.

Concurrentie

In de binnenruimte is de concurrentie met Krop en Rams Woerthe behoorlijk zwaar – ondanks de potentie van het toegevoegde werk. Het interieur van de villa is overdonderend in zijn visuele rijkdom en trekt daardoor veel aandacht. Hetzelfde geldt voor de aanwezige 'collectie Krop': In relatief korte tijd heeft 'Steenwijk' een fantastisch, breed en representatief overzicht van diens werk bijeen gebracht, uiteenlopend van grafiek tot keramiek en meubelen, met als absolute uitsmijter een reconstructie van zijn atelier, met talloze gipsmodellen. Het is zoveel en het is vaak zo krachtig, dat elke aanvulling met werk van derden het gevaar loopt te worden vermorzeld, te verdwijnen, of te worden geneutraliseerd. Je moet soms goed zoeken om het werk van de Kringleden terug te vinden. Dat is niet per se negatief en lijkt vaak zelfs de bedoeling. De twee architectonisch geïnspireerde beelden van Joep Struyk in de monumentale hal voelen zich daar overduidelijk goed op hun gemak, net als de twee bronzen van Eja Siepman van den Berg in de serre. Het gepolijst bronzen *Hybrid Male Power* van Catharina van de Ven heeft een duidelijke vormverwantschap met sommige beelden uit Krops fantasierijke Amsterdamse Schoolperiode. De abstracte cementen sculpturen van Marina van der Kooi in de atelierreconstructie in de kelder zijn door hun kleur en textuur en ondanks hun abstracte karakter, een interessante aanvulling op Krops gipsmodellen daar. Terwijl het kleurige uit hars, pur en polyester *Bleu ghebloedt* van Gonda van der Zwaag er juist weer lekker mee contrasteert. Jammer is dat de twee boeiende beelden van Mieke Kleinendorst in het filmzaaltje een oneerlijke strijd moeten voeren met de voor een videovertoning noodzakelijke verduistering.

De beelden buiten hebben het gemakkelijker. Zij staan ruim opgesteld op het gras, of het bordes of in de perken. De drie monolithische werken van Rob Schreefel zijn niet over het hoofd te zien. Interessanter is het werk van Petra Boshart, uitgevoerd in keihard basalt en de twee granieten beelden van Marcel van Zijp. De verticale sculptuur van Helen Vergouwen moet wat harder werken om op te vallen, maar dat komt vooral door het gebruikte cortenstaal, toch een van de minst aantrekkelijke materialen uit de geschiedenis van de beeldhouwkunst, dat hier gelukkig wordt verzacht door het belendende gras. Als totaal is de tentoonstelling degelijk, gevarieerd en van een hoge gemiddelde kwaliteit. Er wordt een goed beeld gegeven van de pluriformiteit van de bij de Kring aangesloten leden en van de continuïteit van de vereniging. De combinatie van actuele kunst met de nalatenschap van Krop is voor herhaling vatbaar.

Hildo Krop, erven zonder testament, Rams Woerthe, Steenwijk, 11 juni t/m 2 oktober 2016, www.hildokrop.nl / www.nkvb.nl

Petra Boshardt, *One Of The Old People*, foto kunstenaar